СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
ЧАСТЬ I. Established 1893. TWO SECTIONS — SECTION I.
РІК XLIX. Ч. 177. Джерзі Сити, Н. Дж., понеділок, 4. серпня 1941. No. 177. Jersey City, N. J., Monday, August 4, 1941. VOL. XLIX.
ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237—4-0807 Тел: У. Н. Союзу: BErgen 4-1016
THREE CENTS in the United States of America. FIVE CENTS elsewhere.

КЛЯВДІЯ ОЛЕСНИЦЬКА.

ПОЛІТИКА, ПРОПАҐАНДА, ЧИ АКЦІЯ МИЛОСЕРДЯ?

Сказав хтось дотепний, що наша цивілізація сприяє розвоєви окремої кляси інтеліґенції, якої пристрастю є безупинне прослідджування недомагань суспільности: заняття, що його мож прирівнати до мірення гарячки десять разів у день істерично-недужою жінкою.

Цю опінію читала я десь на англійській мові, з чого можнаб вносити, що вона виросла на обсервації анґльо-саського ґрунту. Та приходить вона мені на ґадку, скільки разів вчитуюся в статті на суспільні теми, чи голоси у дискусіях, що розкинені на сторінках нашої американської преси. Стільки у них самооскаржування, стільки викидів за таке, що було, стільки докорів за це, що не сталося, а повинно було, і т. п.

Ніхто не перечить, що нова думка, кинена між суспільність, нова ідея, що на її зреалізування громадянство має погодитися, вимагає публичного обоснування. Це одна з цих безцінних благодатей демократичної системи, що звичайний рядовик-громадянин має змогу дати себе переконати, а не мусить повинуватися готовому осудови, що його хтось „згори" для нього зготовив.

Критика минулого стає вдячним підложем для такого процесу перехилювання загальної думки на сторону проголошуваних ідей. Але коли на ній спирається цілий тягар арґументації, коли докорами занедбаного минулого хочемо розбудовувати енергію для завтрішнього дня — суспільність поводиться як дитина, що її хочемо заохотити до гарної поведінки пригадкою вчорашних примхів та пустоти: спосіб, який кожна практична мама назве безвиглядним.

Кожна днина приносить траґічніщі вістки про це, що діється на українських змелях. Вслід за сухими денникарськими новинками, знимками безіменних жертв большевицького варварства, зруйнованих наших сіл та міст — приходять листи, точніші вістки. Читаємо описи людських страждань, довідуємося про імена помордованих, про методи вбивання такі неймовірні, що нам, цивілізованим людям, не міститься прямо в голові можливість такого здичіння. Траґедія нашої нації виходить з мряки непровірених вісток, здогадів, пропаґанди — стає страшною дійсністю і приближається до нас наче марево по слідах звязків та заінтересування, що їх ми заховали для Старого Краю.

У таку хвилю, спосеред нашого тутешнього громадянства паде голос, щоб негайно розпочати гуманітарну акцію для наших воєнних жертв. Діяльність серця та милосердя на великий розмір, з участю цілої нашої суспільности для цих, що її від нас сподіються і мають право на неї числити.

Як кожна акція, якої ціллю є не дати комусь загинути, вирвати когось з обіймів хороби, нужди, голодової смерти — і ця мусить спиратися на поспішнім діланню. Це, що сьогодня і завтра є можливим, може за тиждень, чи два найтися поза межами реалізації. Між голосами, що розводяться над зею справою, подибуємо такі, що добачують її успішність у звязку з цілою політичною акцією, на тлі широкої пропаґанди, зверненої в сторону американського громадянства, для якої то акції ця гуматірна діяльність має бути доперва початком, імпульсом, бо її дотепер ми взагалі не проявили. Говориться на цьому місці про анґажування для цеї ціли наших політичних й наукових сил, коли перших — в сутому значінні — ми тут взагалі не маємо, а другі до сьогодня не мали можливости себе зорґанізувати. Отже — коли від цих річей ми узалежнилиб цілу акцію — наша поміч для краю подобалаб на кидання по ніклеви до підручної скарбонки в надії, що колись з цього призбирається міліон.

А в тім — не зводім себе надіями, що навіть при найкраще поведеній пропаґанді американська суспільність виказалаб себе щедрим жертводавцем на потреби наших воєнних жертв. Під сьогоднішну хвилю, є вона досить обтяжена данинами на оборону свого краю, поміч Анґлії — потреби ріжних народовецьких груп, що захопили раніш нас місце у суспільній жертвенности. Також — не думаю — що ведучи цілу допомогову акцію в рамцях приписаних законом, під проводом авторитетних і довірених одиниць спомежи громадянства, ми моглиб стрінутися з якимись урядовими перепонами. Тимбільше тоді, колиб акція була суто-гуманітарна. Український нарід не є воюючою стороною, ні його існування не загрожує ні в чому Америці, ні її системі правління. Вже сьогодня — колиб для цього зайшла потреба — ми найдемо серед американського громадянства досить голосів, що потвердять слушність наших національних стремлінь після свого сумління, знання нашої історії — а не підшиптів вуличної пропаґанди наших ворогів.

Ціла українська допомогова акція мусить спиратися головно на наше громадянство і числити на його жертвенніснть. Наше американське жіноцтво, що має у такій праці деякий досвід та звязки з міжнародними, чи американськими допомоговими орґанізаціями — нехай візьме на себе „львину часть" цілої праці. Мусимо негайно найти спосіб порозуміння самі між собою — не можна нам зводити порахунків, руководитися методами конкуренції тоді, як в огні і руїні край, що з нього ми вийшли. Зголосімся, як один неподільний, карний гурт на службу ідеї, так близькій жіночому серцю — в обличю траґедії нашої нації виправдаймо та простім собі проґайновані нагоди, дрібні занедбання. Є нагода за це все надолужити.

У Руках Самих Жінок

Недавно тому була піднесена в „Свободі" справа відношення наших народніх установ, зокрема фінансових, до жіночих справ, зокрема до справ американсько-українського жіноцтва. Зазначимо, що коли мати на увазі таку народню установу, якою є, наприклад, У. Н. Союз, то хто знає її історію мусить визнати, що ця орґанізація завжди, від самих її початків, належно оцінювала ролю жінки в родинному і громадському життю. Саме У. Н. Союз через „Свободу" витягав жінку з тісної хати на ширший світ та втягав її до орґанізації й громадського життя як самостійну одиницю, а не як додаток до чоловіка. Та тепер живемо вже в таких часах, коли нема потреби вести далі того роду примітивно-орґанізаційну роботу. І то ще вести вбільшости чоловіками, як це бувало. Тепер маємо вже цілі кадри зорґанізованого українського жіноцтва. І маємо вже не одиниці, а поважне число свідомих жінок, що можуть бути провідними. І нащі жінки не є сьогодня немовлятами щодо свідомости і орґанізованости. Їх уже не треба комусь вести, бо вони є спосібні самі себе повести, зокрема в таких справах, що є питомі жіноцтву як такому. Те останнє бажалиб ми підкреслити, бо не думаємо розбивати суспільство на якісь дві штучні половини, на якісь два окремі світи. Як чоловіки так і жінки мають спільні ідеали і спільні цілі. І задля них спільно ґуртуються в одних і тих самих орґанізаціях, в яких спільно працюють і спільно творять. А як У. Н. Союз ухвалює, наприклад, гроші на видання історії України чи тим подібну культурну ціль, то ці гроші є як чоловічі так і жіночі, а ціль — спільна як жінкам так і чоловікам. Очевидно, що можнаб на конвенції У. Н. Союзу поставити внесення теж і на видання, наприклад творів Лесі Українки в перекладах. І це певне, що ніхто з присутних, хочби там були і самі тільки чоловіки, не мав би нічого проти цього.

Але спитаємо, чи в таких чи їм подібних справах треба ждати аж на У. Н. Союза чи іншу фінансову орґанізацію? Чи жіноцтво, що є зорґанізоване у своїх чисто жіночих орґанізаціях, не може взятись за таку культурну ділянку і тим допомогти виповнити одну з тих великих культурних прогалин, яких у нас ще повно? Чи не можнаб самому жіноцтву зложити отих пару долярів, що потрібні, щоб попри Шевченка, Франка і Володимира мали ми в Америці вирізьблену постать теж і Української Жінки — Лесі Українки, чи кого іншого? Очевидно, що можна. А також може жіноцтво, через свої жіночі звязки, допомогти окремо теж і українській справі, пропаґуючи її серед американського жіноцтва.

Та те все, про що згадуємо, не звільняє цілковито чоловіків і чоловічі чи мішані орґанізації, щоб не піти жінкам у таких змаганнях на зустріч. Нам іде тільки про те, що ініціятива може вже тепер цілком добре виходити у тих справах від самих жінок. Хай це буде їхнім завданням такі справи видвигати і їх розвязувати громадсько-орґанізаційним способом.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918, by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,

Як Приймати Комплімент

В місячнику „Ди Вумен", за місяць липень ц. р., є поміщена стаття Петі Патен, в якій пишеться про те, як жінка, чи дівчина, повинна приняти комплімент від чоловіка, чи якоїсь іншої жінки. Її зауваги такі влучні, що варт з деякими з них зазнайомити і наших читачів.

Вона виходить зо заложення, що коли одна особа скаже другій якийсь комплімент, якусь приємну заввагу, то та перша особа повинна той комплімент приняти з усміхом і вдоволенням, а не відкидати його з якоїсь зле зрозумілої скромности.

В однім місточку, говориться там, була дівчина, гарна собі на вид, але не „мала щастя" до хлопців. Чомусь вони бокували від неї. Раз сталось так, що один хлопець підійшов до неї і сказав: „Знаєте, серед отсих дівчат ви є найкращі"! Хлопець говорив те, що було в нього дійсно на душі. Але дівчина, з якоїсь зле зрозумілої скромности, відповіла: „Не будьте наївні. Ніхто в це не повірить". Це відразу облило хлопця зимною водою. Він відійшов від дівчини і вже до неї більше не підступав, хоч вона в серці бажала, щоби було якраз навпаки...

В нинішних часах є багато таких людей, що відповідають рубашно на компліменти. Вони їх відкидають, бо, мовляв, сказане є неправдою. Та так підходити до цеї справи — це помилка. Бо навіть колиб цей комплімент не був в дослівнім розумінню правдивий, то його не треба відкидати. Бо тут ходить не про дослівну правду, лише про замір даної особи сказати другій якесь приємне слово. Комплімент, каже авторка згаданої статті, треба приняти так, як китицю цвітів. Коли хто нам подає цвіти, ми не викидаємо їх за вікно. А колиб це зробили, тяжко обидилиб того, що їх нам подав. Відкидаючи комплімент, ми робимо те саме, що викидалиб через вікно чиїсь цвіти.

Колиб згадана дівчина, замісць назвати хлопця „наївним" і заявити, що „ніхто в це не повірить", була скромно подякувала йому за його намір зробити їй приємність — він був би цілий вечір держав їй товариство; а хто зна чи й пізніше не був би шукав її товариства. А так, вона відтрутила його.

Авторка подає більше таких конкретних прикладів. От хлопець сказав дівчині: „Ти маєш найкраще волосся, яке я колинебудь бачив". Дівчина йому відпалила: „То ти видно в життю мало ще бачив". Знов холодом обвіяло серце хлопця від такої відповіди. Бож він був захоплений дівчиною, а її волосся, в даний момент, дійсно виглядало для нього найкращим. Замісць обливати його зимною водою, дівчина повинна була відповісти: „Направду? Мені дуже приємно, що ти так думаєш". Буває таке, що дівчина, діставши комплімент від хлопця, стає занадто сумлінна і старається розкрити йому очи на її хиби. Вона руководиться хибним заключенням, що хлопець повинен відразу пізнати також її відємні прикмети. Забуває, що „відємні", чи „додатні" прикмети в таких справах як любов, мають дуже зглядний характер.

Одна дівчина, на заввагу хлопця, що з нею дуже легко танцювати, відповіла: „Чомуж би ні? Я така худа, що на моїх клубках можна повісити капелюх". Знов тими словами вона безпотрібно розвіяла ілюзію хлопця, яку він почав довкола її особи снувати. Він теж бачив, що вона худенька. Але він малював її як струнку, а не худу, як той вішальник на одіння.

Не треба також удавати, що комплімент це для когось першина. От раз хлопець сказав дівчині: „Мені дуже було приємно провести цей вечір з вами на розмові". Дівчина відповіла: „Еге, видно я нині була в якімсь особливо доброму настрою". Така відповідь відразу насторожує хлопця і він починає думати: „Можливо, що це був виїмково добрий настрій в неї, а позатим вона певно нудна".

Не треба також бути глупококетливим. І коли хлопець скаже комплімент, не треба удавано червоніти, ховатись за вахляр і з примхами відповідати: „Ой, направду? Мені аж стидно стало від ваших похвал". В таких випадках все треба памятати, що комплімент не має на ціли описати дійсну правду, тільки має за ціль зробити другій особі приємність. Тому треба все виявити скромну вдячність за намір.

Також не можна підозрівати іншу особу в перекупстві компліментом, навіть колиб це було правдою. Як одна особа скаже другій якийсь комплімент, то та друга не повинна відповідати: „А, я знаю, ви хочете мене так підійти, чи розмягчити". Таке трапляється не лиш між особами ріжних полів, але також між особами тих самих полів. Це відтручує людину від людини. І коли собі хтось такого відчуження не бажає, повинен обовязково такої відповіди уникати.

Вкінці, ніяк не можна розводити суперечки і дебати над компліментом. Коли хтось скаже дівчині, чи жінці, що вона гарна, що має гарне волосся, гарну поставу, не можна відповідати тим, що краса її не є досконала, що повинно бути троха інакше, і т. п. Бо це знак, що хтось бере комплімент занадто дослівно, а забуває про головну ціль компліменту: зробити комусь приємність.

Очевидно, ті зауваги щодо компліменту відносяться не лиш до жінок і їх краси, але також до чоловіків і їх тілесних та духових прикмет. Також чоловіки часто поповнюють ті засадничі помилки, що з почуття зле зрозумілої скромности відповідають на комплімент грубим запереченням, або самокритикою, або дискусією. А все це є доказом, що в засаді не розуміють суті компліменту.

Проти Леговаження Жіночих Услуг

Миссис Джан Л. Гвайтгерст (WHITEHURST), президентка "GENERAL FEDERATION OF WOMEN'S CLUB", заложила протест проти цього, щоб легковажити участь жіноцтва у справах національної оборони. Приводом до цього було те, що Миссис Флоренс Кер перестала бути заступницею директора Цивільної Оборони, як теж і те, що "CIVIL AERONAUTICS BOARD" не допускає більше жінок до підготовки на цивільних пільотів. Пані Гвайтгерст організує жіноцтво, а в першу чергу ту організацію, в якій вона є президенткою, до акції за те, щоб жіноцтво мало своє представництво у місцевих, стейтових і краєвих установах, що керують справою оборони краю. Вона каже:

Нам треба підходити до цеї проблеми з практичного боку. Жінки є більш зацікавлені деякими ділянками ніж мужчини і є в тих ділянках видатніші, як от у справах мешкальних, живностевих, чи таких, як влаштувати добру розривку для тих, що в кемпах і т. п. Або, каже вона, чи чоловіки дуже зацікавлені такою справою як доглядування хорих?

Практичні.

Адвокат: — Як це може бути? Ви посварилися з жінкою весною, а побились аж під зиму.

Фармер: — Бо то, прошу пана меценарія, літа шкода. Під зиму нема вже роботи, то можна й в гарешті посидіти.

—o—

— Кохана! Скажи мені хоч одно тепле слово!

— Футро!